

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.

Kiadóhivatal:

Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.

Naptartásoknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap és esztendőnkön.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Az adókiivető bizottsághoz.

Úgy látszik, nálunk a szép szó, a jóakarati figyelmeztetés és jogos felszólalás mind hiába való. Az ember akár csak falra borsólt hányna.

Mert már többször felhívtuk mi is, s a sajtó valamennyije is a tisztelt adókiivető javaslatait készítő hivatalos közlegeket figyelmét azon miserabilis állapotokra, a melyek a kereskedelem s az ipar téren tapasztalhatók.

A helyett azonban, hogy a javaslatot előkészítő előadó iparkodott volna személyes meggyőződést szerezni állításaink és figyelmeztetéseink valóságáról, úgy látszik bezárkózott hivatalos ödűjába, s az igazsággal homlokegyenest minden méltányossági érzék nélkül hozta meg javaslatait.

Ez pedig nagy hiba. Mert a pénzügyi tisztviselőnek nemcsak az a hivatása, hogy indokolatlanul hozza meg javaslatait, hanem ő neki észszerű pénzügyi politikával is kell eljárnia ilyen nemű funkcionál. Kettős célt kell neki szolgálnia. Az állam és a polgárok érdekeit kell szem előtt tartani, ha azt akarja, hogy munkája az érdekeltek mindegyikénél kifogásra ne találjon.

E kettős célt pedig csak úgy érheti el, ha összhangba tudja hozni az állam mint hitelező s a polgár mint adós kötelezettségét.

Hanem úgy látszik jelen esetben a tisztelt előadó úr mindkettőt félretette.

A polgárok érdekeit nem vette figyelembe, az államét ép úgy nem, mert ily észszerűtlen pénzügyi politikát nem

követelhet az állam, amelynek ép oly nagy érdeke az adózók fizetési képességét fenntartani, mint maguknak az adózóknak.

De indokolatlan a javaslat más tekintetekben is.

Szél Kálmán miniszterelnök egyik beszédjében kimondotta, hogy az adó emelést nem kívánja.

Lukács pénzügyminiszter pedig a nála tisztelő s az adó emelés ellen orvoslást kérő küldötségnek határozottan kijelentette, hogy nem történt semmi intézkedés arra nézve, hogy az adót felemeljék, s ha ez mégis megtörtént, azt az illető közegek önkényeskedésének tekintik.

Kijelentette egyúttal azt is, hogy nem tűr semmi erőszakoskodást.

A centrum tehát így nyilatkozik. Ott tehát a hol legjobban vannak hivatva az adókiivetést irányítani, elismerik, hogy a jelen körülmények közt az adócsavart nem lehet s nem is tanácsos jobban megszorítani, mert úgyszólván tulságos nagy a köztelherviselés.

A t. referens úr azonban a központ nyilatkozatait félre téve megakarja a hirt feszíteni a végsőig.

Ezzel a mint látja érdekemet szerezni nem fog sem felsőbbségénél, sem az adózóknál.

Ily körülmények közt, midőn végig tekintünk a kifüggesztett adókiivetési javaslaton s annak minden tételénél indokolatlan adóemelést tapasztalunk, valami tiltkos s veszélyt hozó sejtelen vagy előérzet féle szállja meg az embert s akaratlanul is azon gondolatnál tépeldök, hogy vajon a jövő mehében nem rejlik-e valami, a mely ily óriási kiadást fog igényelni.

Nem e fenyegeti kereskedelmünket vagy iparunkat, vagy talán állami létünket oly nemű veszély, a mely szükségessé teszi az adózási képességet a legutolsó fokig megfeszíteni?!

Nem-e akar ez praeventív intézkedés lenni arra az esetre, ha e szükségletek beállanak? Az isten a megmondhatója.

De még ez utóbbi esetben is elítélendő teljes mérvben az ilyenfajta erőmegfeszítés. Mert mért nem játszanak nyílt kártyával, hogy legalább tájékozhassuk magunkat?

Azonban jelenlegi politikai helyzet, ilyen gondolatok és találgatásoknak nem szolgálhat tápúl.

Az európai concertben minden a rendes medrében folyik, nem fordult elő oly esemény, a mely a concertet megzavarná. Ez tehát nem más mint erőszakoskodás, a mint azt Lukács apostrofálta.

A dolgok ilyen álláspontjában tehát nincs más módunk, mint a nem-sokára összeülő adókiivető bizottsághoz fordulni, annak felhívni a figyelmét az előadói javaslat tarthatatlanságára.

Ezúttal sem mulaszthatjuk el, hogy a pénzügyminiszter szavait ne ajánljuk a tisztelt bizottság figyelmébe.

A miniszter hangsúlyozta azt, hogy tudomása van, hogy az előadói javaslatot előkészítő közeg több helyen erőszakosan felhajtotta az adókiivetést, de beszédében aztán utalt arra is, hogy első sorban az adókiivető bizottság feladata, hogy e bajokat orvosolja. Mert ő leghivatottabb arra, hogy az adót az igazság és méltányosság alapján állapítsa meg.

Hogy pedig e fontos hivatásának correctül megfelelhessen, okvetlenül szükséges, hogy az egyesek magánviszonyairól — a mennyiben azokat még nem ismeri, magának tájékoztatást szerezzen. Ehhez pedig nem kell nagy fáradság.

Alhoz pedig, hogy meggyőződjön, hogy mennyire méltánytalan adóval akarja megterhelni az előadói javaslat a polgárokat, nagyon kis utánjárás kell.

Nézzenek csak az üzletekbe, mily üresek s mily csendesek! Az elárusítottok majd megöli az unalom. A néma csendet csak a pult mellett szundikáló horkolása zavarja meg néha. Vagy pedig aki az alvást akarja elkerülni, az kimegy boltja elé sétál-

gatni, bámulni a nagy világba lesni a szerencsét.

Az iparos megrendelést elvétele kap. Termékeit a lif-lang gyári készítmény kiszorítja a piacokról. Értékesíteni nem tudja. A vásárok képezik az egyedüli piacát, melyet okvetlen fel kell keresni, mert csakis ott értékesítheti készítményeit. S milyen megcsalt reményekkel tér vissza! A fuvarát alig szedi be!

S ez a tiszta valóságnak megfelelő tény.

Ezeknek akarjuk mi az adóját felemelni! hisz le kell szállítani az előbb előadottak alapján.

A jó hazafiának a közteher viselést polgári hofitui kötelességnek kell tartani s tőle telhetőleg eleget is tenni kötelezettségének. Hogy pedig megfelelhessen, szükséges, hogy az az igazság és méltanyosság szerint terhelje meg, hogy ne jutassa őket a tönk szélére, mint az az előadói javaslat acceptálása esetén kikerülhetetlenül bekövetkezne.

Ezekre akartuk felhívni a tisztelt adókiivető bizottság figyelmét. Hisszük és erősen reméljük, hogy meghallgatásra s nem pedig mint az előadónál, süket fülekre talál.

Sikkasztó aljárásbíró.

Széles e föld kerekégén egyetlen egy civilizált állam sem dotálja oly nyomorúságosan a tisztviselőit mint Magyarország.

S ha hozzá még össze hasonlítjuk más államok tisztviselői által végzett munkát, azt fogjuk tapasztalni, hogy a mi tisztviselőink, aránylag a más állammival szemben oly tulságosan meg-

vannak terhelve munkával, hogy a fizetés a teljesített munkával arányban nem áll.

A tisztviselők naponta 7 usque 8 órán át dolgoznak a melynek természetes következménye, hogy fizikailag is teljesen kimerülnek.

Már most ezen kimerültségnek egyedüli orvossága csakis a pihenés és a társas szórakozások lehetnek.

E kettő közül azonban az elsőt nagy ritkán szerezheti meg, mert a felsőbb hatóságok nagy utánjárás sok kérdés után engedélyeznek szabadságot s ezt is oly rövid tartalmú, hogy a tisztviselő ki nem nyugodhatja magát.

A másikat pedig éppen nem szerezheti meg magának mert az a csekélyke fizetés, a melyet élvez, alig elégséges a napi szükségletre, nem hogy még belőle szórakozásra is jutna.

E miserabilis dotatio következménye azután az is, hogy a tisztviselő folyton anyagi zavarokkal küzd, s nagyon kicsi azoknak a száma, akik rendezett viszonyok közt élnek.

Az istencsudája tehát hogy mégis oly becsületes tisztli karunk van s ha mégis itt ott olyanokra akadunk, akik anyagi zavarai közt megelégedkezve magukról idegen pénzhez nyulnak, ezéiránt aztán némi szánalommal is viseltetik az ember.

Ilyen szánalomra méltó eset Dr. Schmidt István zentai aljárásbíró sikasztása is, amelyről zentai tudósítónk a következőt írja: F. hó 5-én déltájban terjedt el városunkban az a majdnem hihetetlen hír, hogy Dr. Schmidt István büntetőügyi referens, kir. aljárásbíró Dr. Masik Szilárd letartóztatta és a fogházba kísérte.

Az ok hivatalos sikkasztás.

Ez a hír annál kevésbé talált hitelre, mert a letartóztatott albirót mindenki jóra való tisztességes embernek tartotta, azt pedig, hogy anyagi zavarokkal küz-

dött volna, senki sem létezett fel, mert mindig vagyonos előkelő rokonsággal dicsikedett.

Dr. Schmidt aljárásbíró kezelte büntetőügyekben a bírságpénzeket és daczára annak, hogy nem nagy összeg fordult meg kezei között, szorult anyagi helyzete arra készítette, hogy a csekély összeget is saját céljaira fordítsa.

Schmidt albiró dolgait a június hóban megtartott törvényszéki elnöki vizsgálatok hozták napfényre és állítólag már a szabadkai törvényszéki elnök Polgár József figyelmeztette nevezett albirót, hogy a bíróság pénzek kezelése körül többféle szabálytalanságot észlelt, miért is azok rendezésére bizonyos határidőt engedett.

Uglátszik azonban, Schmidt albiró az engedelt egérutat fel nem használta, miért is az elnök útján a kir. ítélő táblához felterjesztés tétetett, aminek eredményeképp a táblai elnök szigorú átiratban utasította a zentai kir. bíróságot vezetőjét, Dr. Masik Szilárd járásbíró, hogy Schmidt albiró ügyét megvizsgálva a saját felelősségére a legszigorúbban eljárjon és 24 óra alatt eljárásáról jelentést tegyen.

Schmidt albiró letartóztatásának a tábla meghagyás volt az oka, mert Schmidt beismerte, hogy a hiányzó pénzeket saját céljaira felhasználta.

Hogy az elsikkasztott összeg mennyi, ez idő szerint még nem tudható, 5-600 frtól beszélnek, továbbá arról is, hogy jó barátai 7—800 frtig váltókötelezettségben állnak a letartóztatott albiróért.

Még a letartóztatás napján kijött Zentára Kerekes János kir. alügyész és ma reggel (f. hó 6-án) érkezett Eperjessy vizsgálóbíró, aki a letartóztatott albirót nyomban kihallgatta. A vizsgálat folyik.

A letartóztatott aljárásbíró a szegedi kir. ítélőtáblánál volt tanácsjegyző, mindig gavallér, uri ember volt, s ezért

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TÁRCZAJA

Igaz, hogy oly kecses vagy . . .

*Igaz, hogy oly kecses vagy,
Mint nyíló his virág,
De e hasonlatot már
Elynyátte a világ.
S így nem meri szavalni
Szerelmes polád:
Hogy üde, tiszta, szép vagy,
Mint nyíló his virág.*

*Hasonlatot keresve,
Bejárom az eget,
A madarak daldóiból
Merítik ihletet.*

*De mind nagyon csekély, hogy
Mélto legyen reád,
Ki üde, tiszta, szép vagy,
Mint nyíló his virág.*

*S ha már a csillagokról
A dal kifárada,
S hangoddal egybevetve
A madarak dala.
A toll hegyére tolja*

Hasonlatom magát, —

*Mert igazán oly szép vagy,
Mint nyíló his virág.*

*Asért, mint a tavassza
Se lelek új szavát,
Az mindig üde, szép volt,
És mindig az marad,
Nem illik más hasonlat
Oly remekül reád,
Mint — üde, tiszta, szép vagy
Te nyíló his virág.*

Pataj Sándor.

A viszontlátás örömei.

A Z. és V. eredeti tárczaja.

Három évig nem voltam odahaza, a szülőfalumban. Amig az az iskola év tartott, ott voltam a pesti kávéházak nagy üveg táblájú ablakai mögött télen, előtte, a rög-tönzött kertek kerek asztalainál, nyáron. Éppen úgy, mint a többi jogász-gyerek, akiknek mindegyike szentül meg van arról győződve, hogy a teremtés busásan ellátta őket mindennel, amire egy jó fiskálisnak szüksége lehet; tehát tanulni nem kell.

Amikor a tanévnek vége volt, a vakációz két hónapra ügyvédi irodába jártam inkább, csakhogy a kávéházi fogasom, megszokott dákóm idegen kézre ne kerüljön! Így élttem három éven át.

A harmadik nyáron egyet gondoltam, s leutaztam Gomára, szülővárosomba. Ez a mezőváros arról volt nevezetes, hogy nevezetes ember még nem született benne, sőt a környékéből sem került ki emberemlékezet óta még csak egy kis szolgabíró sem. Pedig hát, módos emberek lakták Gornát is, meg a környékét is. A járásbeli kis Nemes-Wámos pedig ugyancsak szállítja a megyei notabilitásokat, nem egyszer viczispánt is!

Mondám, az én szegény szülőfalum, mint a vén leány örökké várta, a megszábadítóját, aki az ismeretlenség homályából, saját neve nagyságával, kiemeli.

Amikor megérkeztem, ugyancsak körülvettek az atyafiak, hogy kinéztek belőlem a „nyagot!“ Így tettek, emlékszem rá, Petás Palival is, aki patikusnak készült. Ez, a várákosának meg is akart felelni, mert mindig valami nagy dolgon törte fejét. Főlakart fedezni valamit, amivel világhírűvé teszi nevét,

volt a sok adóssága: ami a szerencsétlenségbe sodorta.

Schmidt a zombori tsvszéknel is működött ezelőtt 4 évvel, mint jegyző.

Bicyclistáink panasza.

Mindenkor szót emelünk az esetleges túlkapaszkodások ellen, amelylyel a kerékpárosok a járó-kelők kényelmét, vagy éppen testi biztonságát zavarták, vagy éppen veszélyeztették. Viszont szívesen adunk helyet panaszainknak amikor azt tapasztaljuk, ugyanők, a bicyclisták vannak érdekeikben megtámadva. A jól eső tapasztalat mutatta, hogy jó ideje, a bezárni klinker ut mind két oldalán utca sora középső szállások kutyái, komondorai sohasem zavarták a kerékpárost, ezen a pompás uton való kerékpározás közben. Sajnos, újabban — talán a kibocsájtott rendelet feledésbe ment, de beállott az a szomorú állapot, hogy minden szállásból farka számára rohannak elő az ebek, s az ügyesebb kerékpárost is majd leveszik a gépéről. Aztán, a Perencz-esatorna az egyedüli áldás a nyári hőség ellen, városunk lakóira néve.

A módosabbak befogatnak, vagy fiakerbe vetik magukat s kihajthatnak a csatornához. A kiket a sors oly fokban vagyonnal nem áldott meg, ezekről is van gondoskodva, töltés utat húztattak a számukra, egész ki! A kerékpárosok csupán azok a mostoha gyermekek, akikről nincs gondoskodva. Némik nem szabad, megszámozott, lámpással és jelző csöngettyűvel ellátott gépeiken ezt a töltés utat használni. Hanem igen is szabad, s ha kiakarnak jutni, kell azon a ravvallat, komisz kövezetes uton járni, aminek a járhatatlanná tételéről kellőg gondoskodnak a több métermázsás társzekerék és téglahordó kocsiok. De, az igazság figyelmeztet a másik útra is, amelyen szintén szabad járni és ez a „nyári ut“, amelyen esős időben a sár feneketlen, a szárazban pedig a por áthatlan. Különösen, ha számba vesszük azt, hogy mindkét uton a fargatlan fuvaros kocsiokkal és durva fiakerosokkal kénytelen „kényszer-árfolyammal“ megkínált versenyt felvéve a létért küzdeni, zokogó kerékpáros lélekkel kell elmondani azt, hogy: „hála neked jó Isten, hogy Zomborban előkészítesz minden kerékpárost egy világhörülű utazásra“.

Mert aki a fenti műton jár, amelynek a hossza „bánat kövel van kirakva“ vagy aki a „nyári“ ut porrétegen, a félvad kocsiok durvaságai mellett kijut a kanálásra: az bátran indulhat a Saharának, Pireneknak, sőt a Himalája is bliktri néki. Itt még nem állhatunk meg. Gyönyörű városi parkunknak az az egy hibája van, hogy egy kissé messze van. De, hisz arra való bicyclit, ami sem időt, sem távolságot nem ismer. Igen ám! csak, hogy ott a Kherberus a pallóssal, vagy lüngölő tilalommal a kert ajtajában, amely szerint a bicyclit a parkban vezetni sem szabad. Szegény kerékpáros! aki a gépedet jobb szeretted mint temagadat, ha a parkba akarsz jutni, s a kioszk szép verrandáján egy két pohár sörrel szomjodot enyhíteni, hagyd kiűn a gépedet az utcán, bízd az őrizetét az uristenre, vagy arra a sok suhanczra, aki várva várja az alkalmat, hogy könnyű szerrel megtanulhasson bicyclizni. Majd ellátják azok a bajját. Egy pedál, vagy csöngettyű nem a világ! örülj ha a pneumatikot nem vágják ki és hazajutatsz gépeden.

Ezek a mi kerékpárosaink keservei, a melyeknek orvoslásáért ezton is a főkapitány urhoz, mint a rend legfőbb őréhez fordul.

Egy zokogó kerékpáros.

Hírek.

* **Kinevezés.** A szegedi kir. itélő tábla elnöke Gonda József hódmező-vásárhelyi ügyvéd jelöltet díjas joggyakornokká nevezte ki s szolgálatfételre a zombori kir. törvényszékhez osztotta be. A kir. törvényszék a kinevezetben egy kitűnő munkacért nyert, a ki már az irodalmi körökben is számottevő helyet vívott ki magának mint hirlapíró. Legnagyobb siker azonban a novella írás terén ért el, s két vaskos kötetre terjedő novellái valódi irói talentumot árulnak el.

† **Gyász hír.** A vármegyei orvosi kar egyik kitűnő és tudományos tagját vesztette el folyó hó 6-án az az esütörtök délután elhunyt Rátay József dr. nyugalmazott vármegyei fő orvosban. Mindenki a ki csak ősmerte a fess és gavallér öreg urat szeretettel és tisztelettel adozott íranta. Mism természetesebb tehát, hogy e közszertetben álló férfi elhunytja általános

részvételt keltett. Életrajzi adatait díhó hejban a következőkben közöljük: Született 1833. évtlen Verbászon. Közép iskoláinak sikeres bevégezése után az orvosi pályára lépett s a diplomát a Bécsi egyetemen szerezte meg. Doctorrá avatatlása után vármegyénkben telepedett le és odaadó kötelesség tudása s pártját ritkító lelkiismeretessége csak hamar kitűnő hírnevet szerzett neki. Majd a vármegyei szolgálatába lépett, hol mint megyei főorvos jósokáig szolgált a vármegye közegészségügyét. A család a következő gyászjelentést adta ki róla: Szomorú és fájdalmas kötelesség teljesítünk, amidőn rokonainkkal és ismerőseinkkel tudatjuk, hogy a legbensőbbben szeretett jó férj, apa, após, nagypapa és fivér Dr. Rátay József nyug. vármegyei főorvos, hosszas és kinos szenvedés után életének 66-ik és boldog házaságának 37-ik évében folyó évi július hó 5-én délután 3 órakor meghalt. A felejtethetlen szeretett elhunyt hült tetemei pénteken, azaz folyó évi július 7-én délután 5 órakor fognak a róm. kath. hitvallás szertarsái szerint a szent Rókusához címzett sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmiséldozat ugyanaznap reggel 9 órakor lesz megtartva. Zombor, 1899. évi július hó 5-én. Béke hamvaira! Özvegy Rátay Józsefné született somló Szilágyi Kornélia, neje. Bezerédy Istvánné szül. Rátay Eszter, leánya, Bezerédy István, veje. Elemér, Klarisz, Tibor, Akos, Hermin Imre, Antónia, István, Eszter, unokái Rátay Tivadar és Forkly Rátay Hermin testvérei.

* **Honvedeink ezredgyakorlaton.** Már mult számunkban közöltük, hogy a zombori honvédszázalaj ezredgyakorlatokra Szabadkára ment. Mint szabadkai tudósítónk írja, a zomboriak és újvidékiek esütörtök reggel érkeztek Szabadkára, a hol 27-éj maradtak, a mikor is visszatérnek városunkba illetve Újvidékre.

* **Kitüntetett gör. kel. plébános.** Gavrilovics Milutin, a zombori gör. kel. kistemplom plébánosát a napokban szép kitüntetés érte. A lelki pástorkodás terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül Brankovics György kőrölcsei gör. kel. patriárka a vörös övet adományozta neki.

* **Latinovics Géza a képviselőház kérvényi bizottságában.** Latinovics Géza országgyűlési képviselőt a képviselőház

s a községet is megmenti a szegénytől. Felrobbant a falalmánya, s vele együtt ő maga is a levegőbe repült, szülővárosa szép reményeivel egyetemben.

Ezt a gázós esetet sokáig fájlatla a község.

Most, hogy én, három évi távollét után hazakerültem, mint a sokat emlegetett utolsó beszakzalha, ugyancsak belém kapaszkodtak.

Elkezdték vallatni, hogy mi lehetek, ha majd elvégeztem az iskolákat ott Pesten? Igaz-e, hogy viczispán is lehetek? vagy pedig olyan fiskális, mint az uraság, akit követnek választottak. Megelégednének azzal is.

Mikor aztán kijelentettem, hogy mind ez nem lehetetlen, szinte könybelábadt a szeme a sok vágyakozó, egyszerűségében nemes léleknek.

Jó esett a lelkennek ezt a sok igaz szívte magam körül érezni, s amikor este nyugalomra hajtottam a fejem, soká nem jött állom a szememre.

Átgondoltam, amit ezek a jó emberek beszéltek. Barátaimról sem felejtkeztem meg, akik most a rendes, mindennapi mulatságaikat élvezik; s tagadhatlanul némi sajnálkozással

voltam irántuk, mert a rám várakozó itteni örömeiket föléje helyeztem az ő mulatságuknak, örömtüknek.

Korán reggel felkeltett jó anyám. Annyi beszélni valója lett volna velem, de a rokonoktól szóhoz sem tudott jutni. S amikor a reggelinél együtt ültünk, csak nézett reám, s édes öreg arcának minden vonása az igaz örömet tükrözöte le, lekén az ő.öm sulya uralkodott, s emiatt mind elfelejtette, amit tegnap mondani akart.

Éppen gyümölcsért ment anyám, amikor beloptant szobánkba egy úde, piros arczú gyerek-leány. A helyzet felettébb zavarba látszott őt hozni, egyedül egy idegen fiatal emberrel, aztán oly igen egyszerűen öltözve!

Ez utóbbi biztosra mutatta, hogy gyakori a házban. Mindamellott, hogy egy előtte ismeretlen fiatal embert leljen itten, erre egyáltalán nem volt elkészülve.

Zavarát látva, felugrottam helyemről, s kérdém:

— Édes anyámat tetszik keresni?

Erre a kérdésre még jobban elpirult, s alig hallhatóan mondotta, hogy

— Igen.

Átláttam a helyzetet. Közeli szomszédunk leánya lehet, aki előtt édes anyám gyakrabban beszélhetett rólam, s ezért volt az „édes anyámat tetszik keresni“ kérdésnek oly zavaró hatása.

Representálandó a pesti „jogászt“ elkelő udvariassággal kinálltam meg helylyel, miközben mondtam:

— Édes anyám e pillanatban ment ki az élesztárba, s azonnal jön. Egyébként, ha parancsolja a cseléddel megizenen neki, hogy látogatja van.

— Oh! ne tessék zavarni, hisz nem vagyok én oly idegen, mindnap itt alkalmatlankodom többszörösen.

— Nagyon örülök, hogy édes anyámnak az egyedüllétet ezzel kellemessé teszi, ezért hálás köszönetet mond a fia!

Erre meghajtottam előttem magam, miközben a nevémet is megmondtam.

— Babos Irén vagyok, a szomszédból, a polikáros leánya.

a kérvényi bizottságba rendes tagul választotta meg.

* **Avárosi könyvtár** június hóban tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a IX. és X. osztályba sorozott művek ezután is akadálytalanul kiadhatók, de az I., II., III., IV., V., VI., VII. és VIII. osztályokba sorozott művek csak is külön — az egyleti tag által sajátkezűleg aláírt — elismervény ellenében adhatók ki. Illusztrált tudományos művek hivatalos órák alatt a helyiségben lehet csak tanulmányozni.

† **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Handler Jakab Jenő kir. mérnök és neje fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretettel felejtethen egyetlen gyermekük, Rudikának folyó hó 2-án, este 7 órakor, életének 5-ik évében rövid, de sok szenvedés után való jobblétre szenderülését. A drága kis halottnak hült tetemei f. é. július 4-én d. e. 10 órakor fognak a gyászházból (futtaki-utca 32. sz.) az izraelita egyház szertartása szerint az újvidéki sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Aldás és öke poraira! Újvidék, 1899. évi július hó 2-án.

† **Necrolog.** Türr István tábornok felesége született Bonaparte Adel hercege-asszony folyó hó 7-én Párisban meghalt.

* **Rendkívüli gyűlés.** Az ügyvédségi egyesület tegnap délután 5 órakor az adóemelés ellen gyűlést tartott.

* **Szőlő-gyümölcs kiállítás Szegeden.** A szegedi országos gazdasági kiállítás keretében szeptember 3—10. szőlőkiállítás is lesz rendezve. Felkértek mindazok, akik a kiállításon résztvenni óhajtának, hogy bejelentéseiket legkésőbbi augusztus 1-ig tegyék meg, mert, később jelentkezés nem lesz figyelembe vehető. Kívánatos, hogy minden vidékről főleg azon bortípusokat válogatott példányai küldessenek be, melyek az illető vidék borjellegét hivatvány képviseli, azonkívül pedig a legjobban bevált csemegefajták. A kiállítás ideje egy kissé korai lévén egyes szőlőfajtákból ilyenkor még teljesen érett példányok nem találhatók. Ez esetben persze félig érett fűrtöket is lehet beküldeni, ha azok máskülönben a forma, nagyság és fajtisztaság kellékeinek megfelelőek. A legfontosabb, hogy minden faj a helyes ampelografiai elnevezéssel jelöltesse magát. A szőlőkiállítás a részvételt díj 50 krajczár, azonkívül minden külön

faj után még 20—20 krajczár. Minden fajtából legalább 4—5 fűrtöt kell beküldeni melyek a fűrtőre kötött cédulával jelölendők meg. Azonkívül minden fajtához támascs egy nagyobb — keménypapíros — cédulát készíteni, mely a szőlőfajt és a kiállító nevét, az egész gyűjteményhez pedig egy még nagyobb táblácskát, mely a kiállító nevét és a szőlő helyét jelöli meg. Bővebb felvilágosítást és bejelentő íveket Druker Jenő csoportbiztosnál lehet szerezni (Budapest, Köztelek.)

* **Kitüntetés.** Latinovics János nagybirtokos Dettkovics Mihály nevű eszelődjét gazdája ajánlatára a kereskedelmi miniszter 40 évi szorgalma és becsületességéért elismerő okmányt és 50 frt pénzbeli jutalommal tüntette ki. A kitüntetettnek az okmányt és az 50 frt Vojnich Máté főszolgabíró nyújtotta át az e célra összehívott ünnepi közgyűlésen.

* **Szarvas Gábor szobra.** A kitünő magyar tudósnak Szarvas Gábornak szobrát f. hó 2-án leplezték le Budapesten nagy ünnepségek mellett. A szobrot a Ferencz-József téren állították fel. Talán emleltünk sem kell, hogy mit köszönhet a nagyírú tudósunk a magyar. Nyelvünk hírére és tisztáira volt. A szobrot pálya társai emelték neki. A leleplezés ünnepélye d. e. 11 órakor ment végbe, a melyen óriási közönség vett részt, a melynek sorai közt ott láttuk Szarvas Gábor özvegyét is. A szobor kőtalapzatát koszorúk árja borította. Az ünnepélyt a munkás dalkör éneke nyitotta meg a „Szózatot“ énekelvén. Ezután Beöthy Zsolt lépett az emelvényre s ragyogó, költői stílusú szép beszédben méltatta Szarvas Gábor érdemeit. A beszéd közben hült le a lepel. Slad Sajó Aladár szavalta el, ezen alkalomra írt szép költeményét, a mely óriási hatást keltett. Ezután Stofer Károly kérte a polgármestert a szobor átvételére, aki szép szavakban mondott köszönetet. Az ünnepély végeztével a dalkör a „Hymnus“ énekelte el. A szobrot Jankovics Gyula mintázta s Szarvas Gábor kétszeres életnagyságban ábrázolja. A melynek természet alapszabvány, a „Magyar Nyelvőr“ egy köteté. A szobor jobb szögletén egy gyermekleány áll a mely a magyar nyelv tisztaságát ábrázolja s jobb kezében palma ágat helyez a falak felé, baljában cserkoszorút tart.

* **Műkedvelők Nemes-Militicsen.** Ma vasárnap este a Nemes-Militicsen műkedői színtársulat anyagi érdekeinek előmozdítására, Nemes-Militicsen község úri fiatalsága (hölgyek és ifjak), a színrekerülő darabban szerepet vállalva, közreműködnek a színelőadásban. Kétségtelennek tartjuk, hogy városunkból is sokan rándulnak ki, hogy őket ezen nemes cselekedetükben támogassák. Így biztosra vehető, hogy Nemes-Militicsen község ifjuságának ezen, eléggé nem dicsérhető vállalkozása meghozza, az előre is biztosított erkölcsi sikerhez, a nagyon kívánatos anyagi s kert is. Így hát avizonylatásra délután a nemesmiliticsi fürdőnél, este pedig az ottani színházban.

* **Az alaptalanul megvádolt czég.** (A vásárhelyi borok tiszták.) Hódmező. Vásárhelynek a kora tavaszon az volt a legnagyobb szenzációja, miről az ország valamennyi számottevő lapja megemlékezett, hogy a bor ellenőrző bizottság állítólag rájött arra, miszerint a több mint 30 év óta fennálló Weisz Márton és fia borkereskedő hamisított borokat hozott forgalomba s azokkal elárasztotta az országot. — Az esetnek — a mennyiben a borenőrző bizottság „állítólagos“ felfedezése nem sokkal történt a pécsi Engelféle eset után — még növelte a szenzációs hatását az is, hogy a Weisz Márton és fia czég egyike volt az ország legna-

gyobb és legelsőrangú borkereskedőnek, kikről a szaklapok a legteljesebb elismerés hangján emlékeztek meg mindig s kiknek pinceszéjét messze földön ismerték. — Azért a czég mégis kellenetlenségébe keveredett a tavaszon, mert a nagybeeskeréki rendőrkapitány megkeresésére azon az alapon, hogy Nagy-Becskeréken egy korcsmárosnál hamis bort találtak, ki azt mondta, hogy a bor Weiszéktől való, — holott utólag kiderült, hogy az Engelék pinceszéből került, — a vásárhelyi borenőrző bizottság lehívatta a fővárosból Losonczy Endre ügyészt, s a gyanus borokból mintákat vettett s ezeket vegyvizsgálat céljából felküldötte az országos vegyvizsgáló állomáshoz. — Azóta aztán mult az idő s a sulyosan meggyanusított tekintélyes czég viselte az alaptalan vádak minden erkölcsi és anyagi következményeit, míg végre f. hó 7-én leérkezett a vizsgálati állomástól Hódmező-Vásárhely város hatóságához a következő szakvélemény: . . . „A mintáknak itteni vizsgálata alkalmával nem merült fel olyan körülmény, melyből még lehetett volna állapítani, hogy azok az 1893. XXIII. tezikben vagy az ennek végrehajtása tárgyában 5385/897. sz. a. kiadott kereskedelemtügyi miniszteri rendeletben tiltott készíttettek vagy kezeltettek volna. Dr. Lónyai titkár, dr. Wartha Vince elnök.“ Látni való tehát, mert hiszen hivatalos uton is konstatalva van, hogy a tekintélyes és jó hírből álló Weisz Márton és fia czég ártatlanul hurcoltatott meg, s hogy most már a mélyen lesújtó és erősen kompromittáló vádak alól teljesen tisztázva van.

* **Szarvas vadászat.** Fernbach Bálint nagybirtokos folyó hó 2-án szarvas vadászatot rendezett a szobáni rétben. Az idő kedvező voltánál fogva a vadászat, mint rendesen, dús eredménnyel végződött. A vadászaton Fernbach Károlyné úrhölgy kimutatta a kiváló ügyességét, ki mintegy száz lépés távolságra vágatott csoda szép szarvast ejtett el express fegyverével. A második hajást a váratlanul keletkezett zápor eső megakadályozta, mely elől a vadászok a közel fekvő matorba menekültek, hol a házi gazda pompás ételekkel és italokkal megvendégelte a társaságot. Elköltvén a pompás viláslágeres, ki indultak a közeli vetéseket megtekinteni, alig hogy a vetések között jártak — egyszerre csak két agantyár bukkant föl a közelben s mintegy nyolc-ven lépésnyi távolságra futván, megállapodtak, visszatekintve a gugszoló vadászokra — kik, el lehet képzelní mennyire boszankodtak, hogy az agantyárokat nem ejthették el, mivel fegyverüket hátra hagyták. — A vadászat eredményét még egy nagy vadkaca egészíti ki.

* **Kápolna Árpád korából.** Több ízben hírt adtunk már, hogy a bodroghonostori Szigaszigeten, régi romokat találtak. Ujabbban egy kápolna romjaira bukkantak rá, a melyet Latinovics Géza országgyűlési képviselő, a bács megyei törvényelmi társulat elnökének kérésére az országos műemlékek bizottsága megvizsgáltatott. A vizsgálat megejtése céljából Czobor Béla dr. egyetemi tanárt és Szezhel Ottó műépítőt küldte ki a bizottság. Ezek aztán alapos megvizsgálás után megállapították, hogy a kápolna az Árpád házi királyok korából való.

* **Villámcsapás.** Egy látszik az ég nagyon haragszik a halandóságra, mert hol itt, hol amott vesztünk hírt a villám által agyonsújtottakról. Bács Szt.-Tamásról írja tudósítónk, hogy ott június hó 30-án nagy égiháború volt, melynek emberélet is áldozatul esett. Ugyanis egy feketehegyi munkás dolgozott kiűn a földöken egy társával együtt és ott érte őket utol a vihar, a mely elől menekülni iparkodtak, eközben a villám lecsapott és az egyik embert agyonsújtotta, a szeren

— Szent ég! maga az Irénke. Megbocsásson, szavamra! mondom! nem ismertem meg. Mennyire megnőtt, a mióta nem láttam.

— De maga is megváltozott, egészen másképp néz ki, mint azelőtt. Nem csodálható, hogy az inént újból ismerkedtünk.

Tovább is csodálkoztunk volna egymáson, de anyám jelent meg az ajtóban teltül gyümölcscsal a kezében.

— Anyám, az Irén!

— Nénikém, a Pista! szavakkal ugrottunk anyám elé, s Irén kivette kezéből a tálat.

Együtt osztoztunk a viszonylátás örömeiben ezután mind a hárman.

Mikor a vakációnak vége lett, megkértem Irén kezét, szüret után volt az esküvő.

A gombai atyafiak pedig komoly arccal tanakodnak, hogy mi tévők legyenek most? Hol vesznek viczispánt? . . .

Azzal persze tisztában voltak, hogy aki a patikáros földjét egy végbe számtathatja a mi földünkkel, annak nem igen kell a korpusz júris.

Más,

esétlent, — ki teljesen szénné égett. — neje és 5 árva fia siratja. Társának az ijedségen kívül semmi baja sem esett.

† **Halálozás.** Henneberg Sándor zombori évi július hó 5-én 89 éves korában elhunyt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Fajdalommal telt szívvel tudatjuk, hogy atyánk, nanyatyánk, illetve ipánk id. Henneberg Sándor Bezdánban 1899. évi július hó 5-én 89 éves korában jobblétre szenderült. Hült teteme 1899. évi július hó 6-án délután 4 órakor Bezdánban az alsó temetőben örök nyugalomra fog helyeztetni. Az engesztelő szentmiséket a Halálalmozdító folyó évi július hó 6-án reggel 10 órakor Bezdánban a róm. kath. templomban fog a Mindenhatóknak bemutatni. Bezdánban, 1899. évi július hó 5-én. Áldás és béke poraira! Ifj. Henneberg Sándor, fia. Harpi sz. Henneberg, Matilda, Csermák szül. Henneberg Mari, Acsy szül. Henneberg Jozsef, Klemm sz. Henneberg Katalin, Filep szül. Henneberg Emma, leányai. Henneberg szül. Schwell Viktória, meny. Harpi József, Csermák József, Acsy János, Filep György, vejei. Szluha Béla, dr. Filep szül. Henneberg Margit, Henneberg Géza, ifj. Csermák József, Filep Irén, Filep Panna, Filep Sándor, dr. Frank szül. Klem Vilma, Klem Gyula unokái.

* **Uj ügyvéd B.-Almás.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Kardos Jakab volt nagymágyári ügyvédet a kebelére felvette, a ki irodáját B.-Almásban nyitotta meg.

* **Az uj bácsi gör. kel. püspök.** Annak idején megirtuk, hogy a karlócazi gör. kel. zsinat bácsi püspökké Sevis Mitrofan archimandrita és krusedolji zárdafőnököt választotta meg, a kit őfelsége ezen állásban meg is erősített. Az új püspök július elsején tette le Bécsben ő felsége kezébe az esküt. Az eskütelésnél jelen volt dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi és gróf Széchényi Manó őfelsége személye körüli miniszter. A megválasztott püspök őszentelése f. hó 13-án lesz Karlóczán. Az intronizáció pedig f. hó 16-án lesz Bácsban.

* **Országos tornaverseny Ujvidéken.** Az „Ujvidéki Kerékpáregylet” a napokban tartotta országos versenyt a közönség s a vidéki egyesületek érdeklődése illetve résztvétele mellett. A versenybíróság elnöke dr. Adamovich István volt, a versenyeket Zarkóczy Lajos keresk. isk. tanár rendezte. Délután nagy közönség jelenlétében virágkorzó rendeztek, con-fetti és serpentin dobálással. Este tánc volt, amelynél ugy az ünnepély alatt a zenét a 70-ik gyalogezred zenekara szolgáltatotta. A versenyekről a következő tudósítást tettük: 1. 15 klm. gyaloglás: I. Sztantits György, II. Erdély József szabadkaiak, III. Kohn Béla ujvidéki, IV. Kardos Andor szabadkai, 2. Lawn-tennis verseny. I. Pertich Kálmán, II. Pajor Andor szabadkaiak, 3. 20 klm. verseny. I. Szávics Svetolik belgrádi, II. Mamuzics János verbászi, III. Tausch Lajos ujvidéki. 4. 1000 m. kerékpárverseny (csak ujvidékiek részére) I. Mayer József, II. Kungl Károly, 5. 13 klm. kerékpárverseny (ujvidékiek részére) I. Mayer József, II. Kungl Károly, III. Immergut Sándor, 6. 2400 m. „Senior” kerékpárverseny. I. Bachmann Zsigmond ujverbászi, II. Tausch Lajos ujvidéki, 7. 160 m. futás. I. Wagner Zoltán, II. Gruber Gyula, III. Peagits Sándor szabadkaiak, 8. 13 klm. kerékpárverseny. I. Mamuzich József szabadkai, II. Szávics Svetolik belgrádi, III. Rizsányi Antal szabadkai, 9. Magas-és távolugrás. I. Gruber Gyula, II. Peagits Sándor, III. Pajor Andor szabadkaiak, 10. Súlydobás és emelés. I. Gruber, II. Pataký Oszkár szabadkaiak, III. Popovits Miklós ujvidéki, 11. Szertornázás (korlát, nyújtó és lovon.) I. Péricsics Kala, II. Pataký Oszkár, III. Gruber Gyula

szabadkaiak, IV. Vujkovits Károly ujvidéki, 12. Vivás. I. Wagner Zoltán szabadkai, Mayer József ujvidéki. Foot-ball, bemutatta a „Szabadkai Sport-Egylet” 22 tagja. Az első nagy ezüst érmét, a másodikak kis ezüst, a harmadik és negyedik minden versenyben bronzérmét kaptak.

* **Étvágyának áldozata.** Gavrics Szoka-ó-becsi lakos, fiatal menyecske a minapában burgonyát evett s oly mohó étvágygal lakmározott belébe hogy, a burgonya torkán megakadt. A fiatal asszony a legnagyobb kínok közt megfuladt.

* **A lipíki gyermek gyógyintézetben** még néhány féldíjas hely görvélykórosluetikus, angolkóros vagy vészegény gyermekek által töltendő be. Felkéretnek emnélfogva azok a szülők, gyámok, intézeti, alapítványi vagy egyesületi igazgatóságok, a kik gyermekeik, illetve gyámoltjaik részére a lipíki gyógyhasználatot biztosítani óhajtják, hogy ajánlataikkal vagy közvetlenül a Sanatorium Lipik igazgatóságához, vagy pedig Budapesten dr. Radó Lipót urhoz fordulni sziveskedjenek, a ki naponként 2—4 óra közt szóval is ad bővebb felvilágosítást. A féldíjas helyeken elhelyezett gyermekek ingyenes orvos kezelésben, ápolásban és felügyeletben részesülnek. Csak a fürdő és forrás-használat, az étkezés és a szolgazemélyzet díjazásával egybekötött kiadás, és a lakbér térítendő meg az intézetnek, a mely csak abból a célból létesült, hogy a szegénysorsu gyermekek gyámoltásával foglalkozó hatósági és társadalmi tényezőknél gyámoltjaik gyógyítását lehetővé tegye. A mennyiben jótékony alapítványok, adományok vagy járulékok ezt lehetővé teszik, legközelebb teljesen ingyenes helyek is fognak betöltés alá kerülni.

(*Megosztott boldogság.* Lyoni levelezőnk írja: Montrottier-ből (Rhoner kerület) jó hírt küldött J. B. Coquard földbirtokos. Tizenkét éves leánya meg akarja osztani a boldogságot, mely nem rég ért néhány társnőjével. Olyan bajban szenvedett, melynek sok fiatal leány esik ádozatul, Baja a vészegénység volt, minden vele járó bajjal együtt. A jka színtelen volt nem volt étvágya, ellaradt a legkisebb testgyakorlat: ut n, az arca sápadt, ereje nem volt, akarata lányozott; ez volt betegségének jele és ehhez még főfájás, neuralgia és a vér teljes elgyöngülése járult. Ez volt Coquard kisaszony siralmas állapota. Mindont megutáll és a buskomorság, mely rá nehezedett, szinte fölsimerhetetlené tette. Egy vele egykoru fiatal leányt, a kinek ugyanez volt a baja a dr. Williams Pink pilulái sápadt személyeknek nevű szer meggyógyított. Coquard ezekből a pilulákból beadott a leányának is, miután egy ideig ezt a gyógyító módot követte, örömmel látta, hogy leánya viszonyeri életerjét és helyreállt az egészsége. Jó kedve visszatért, arca viszszanyerte egészséges színt. étvágyát és elvesztett erejét visszakapta és vére egészségesen keringett. A leány boldogan elmondotta barátainak ezt a szerencsés eredményt! Egyikük, egy tizenhét éves leány, a kinek ugyanez volt a baja, szintén megkezdte ezt a gyógyító módot és nem sokára jó eredményt ért el. Egy másik leány, a ki veszedelmes betegsége következtében különös fülzúgást érzelt gyomorfajdalomról és általános gyöngeségről panaszkodott, most teljes bizalommal szintén ezt a gyógyító módot kezdi meg. Coquard ur tulboldogan újságolja ezt az eredményt, örülve, hogy leánya és példájára sok baráncje viszszanyerte egészségét. Akik a Pink-pilulákat használják, a legjobb eredményt érik el. A pilulák használnak a vészegénység, a gutaütés, a végtagok bénasága, a csusz, a gát és háltántalmak neuralgia, vitulászint tejfajás arczrósa skrofula stb. ellenek a pilulák hatalmasv és idegerősítő szer és visszaadják a sápadtarcnak a szép színt. Kapható Magyarországon minden jobb gyógyszerárban: Egy doboz áral frt 75 kr. és hat doboz 9 frt

Petőfi halálának 50 éves évfordulója.

Küszöbön állunk annak a gyászos felejthetetlen nagy napnak, amelyen a magyarok lánglelkű Tyrtousa, Petőfi Sándor meghalt. Szükségtelen itt apostrofálni azt, mi volt nemzetünknek Petőfi, s hogy mit köszönhet neki a magyar. Annuit azonban megemlítünk, hogy mindenki aki hazáját és édes magyar nyelvét szereti s annak érdekeit szívén hordja, annak hálattal szívvel kell gondolni Petőfőre, mint a hazaszeretet példaszere hősére és a magyar nyelv és költészet édes pascsitájára. Hálánkat pedig csak akként nyilvánítjuk, s emlékeinket csak úgy róhatjuk le tartozásunkat, ha halálának évfordulóját méltóan megünnepeljük. E végből többen karöltve az ünnepély rendezését tervbe vették, a következő meghívót bocsátották közre: Folyó hó 30-án lesz 50 éve, hogy Petőfi Sándor a segesvári síkon elvészett. Felsőzáda lesz annak az örökké gyászos emlékü napnak, mely a magyar nemzet legnagyobb dalnokát oly tüneményszerűen ragadta el az élek sorából, mint milyen tüneményszerű volt ő maga és rövid de annál gazdagabb pályafutása.

Petőfi nemzetünk büszkesége és dicsősége, emlékeztetőül tehát a nemzetnek kell gondoskodni. Emlékeztetőt kötelességünk megünnepelni, mert az ő dicsőségéhez nem adhat már nemzet, abból csak nyherhet és vehet. Ő a szabadság és hazaszeretet forrása és midőn emlékéit megünnepeljük, csak erősödünk a hazaszereteten.

Petőfi emlékéit városunk polgárságának is meg kell ünnepelnie!

E célból t. felkérjük uraságodat, hogy az ünnepély részleteinek megbeszélése végett folyó hó 9-én vasárnap d. e. 10 órai kor a Csitaonca vendéglő külön helyiségében tartandó értekezletre megjelen sziveskedjék.

Felhívás a gazdaközönséghez.

A szegedi országos kiállítás növénytermelési csoportjában a vármegyei gazd. egyesület, egy megfelelő nagyságú asztal és falterület biztosított a vármegyei gazdaközönsége számára.

Felhívom ezeknek alapján a tisztelt birtokos és bérlő urakat, hogy minden féle gabona terményekből úgy szemesen 3—4 litert, mint szalmásan egy kis kévét — utóbbit gyökerestől feltépve, a gyökert a földtől megmosva s öszszkötve — fentartani s a beküldés idejéig megőrizni sziveskedjék. Beküldhető lesz meg burgonya, répa, csöves tengeri külön külön száraztói, kender nyersen életnagyságban, feldolgozottan, szoval minden amit e gazdag vármegye előállít.

Az állattenyésztés bemutatásának megkönnyebbitése céljából egy gyűjteményes állatkiallítás óhajtván összehozni — felkérem a t. gazdaközönséget, hogy szarvasmarha, ló, juh tenyész állataiból a megfelelő példányokat sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, miután csak néhány nap áll rendelkezésre még, s a szükséges terület végett a rendező bizottsághoz az elnökségnek is jelentést kell tennie — a kiállításon az illetők sem területért, sem egyebekért fizetni nem fognak, a költségeket a gazd. egylet viseli, sőt a kis gazdakért a szállítási díjat is az egylet viselendi.

Minden további értesítéssel Szobonya Bertalan ny. kir. f. isk. igazgató készséggel szolgál Királyhalmán, — via Horgos. *Latinovics Pál.*

Levelezés.

Uj adó. — A földhesek. — Va: ut-megnyitás.

Ó-Becse, 1899. július 15.

Ha másról nem, arról nevezetes Ó-Becse, hogy a legnagyobb községi adót fizető városok között is első helyen áll. A múlt évben a polgárság 103% pótdadót fizetett, a jelen évben 89% alatt nyögünk és a jövő évi kilátás sem lesz 80%-on alul.

E szomorú nevezetesség dacára, még mindig vannak lángelmék, a kik a közlakosság e terhét új pótdadóval akarják gyarapítani. A legutóbbi közgyűlésen ugyanis tárgylátó utó kifizető a bor- és húsfogyasztási pótdadó kivétele. A nagybirtokosok erősen követelték a behozatalát, mert így néhány %-kal az ő pótdadójuk apadna. A gazdák ugyanis nem fizetnek fogyasztási adót, mert nekik a bárány, baromfi, sőt szőlőbikba a bor is beteren. De annál jobban sújtja ez új adó a középosztályt: az iparosokat, kereskedőket, hivatalnokokat, a kik amugy is szerény fizetésükből és jövedelmükből egyenesen a piacról élnek. Sőt a legszegényebb napzamos osztály is nyomva van ezzel, mert annak sincs tömött kamrája, hanem a piacról, a mézarszékből él.

Amde mit törődnek ezzel a nagy gazdák s bár több képviselő e tárgyának a napirendre való levétele mellett szól, annyit mégis kivitték, hogy az egy bizottságnak adatott ki tanulmányozás végett. Hisszük, hogy a nép jólétét szíven viselő képviselők az új tárgyalás alkalmával tömörülnek és nem engedik a nép vállaira nehezéni ez új adóterhet, a melylyel minden falatja, minden kortyja meg lesz drágítva . . . . .

Hissen ugys a földes gazdák minden maguknak tulajdonítanak, akkor viseljük a terheket is. Nem mába a nép földheseknek nevezte el őket, de méltók is nevékre nézve az eszkimók.

Két év előtt a 10 ezer hold járást felosztották egyenként, izer a községet egy nehéz átmeneti korszakra utalták. De a kapott sok földtől, mintha még éhesebbek lettek volna, most még a retet eltöltött töltést este is magukénak akarják tulajdonítani. Galamb Sándor és társai ugyanis oly kérvényt adtak be, a melyben azt követelték, hogy a töltésről eladott föld árát a község külön kezelje, el ne költse, mert ők megindították az eljárást az iránt, hogy a töltést is maguk közt feloszthassák.

Na ugyan szép dolog lesz, ha a töltésen osztozkodunk. Egyik-másik majd az ő részén kender termel, vagy haza hordja udvarát tölteni. Avagy jó lesz házat verni belőle!

Nagyon helyesen jegyezte meg a közgyűlésen Fonyó Pál dr. Tripolszky János képviselőnek, hogy a töltés felosztás után majd a városházát osztjuk föl, meg a közalközevetet, mert hát az eszkimók érve szerint ez is abból a pénzből lett emelve, a mit a járásra vett föld annak idején a község. — Oh emberek, hova jutunk! . . . . .

A rombolás munkái középette jól esik beszámolnom egy haladást jelző tényről Szombaton volt az ó-becsei — ujvidék — iteli vasut ünnepélyes megnyitása és vasárnap már átadatott a rendes forgalomnak az állam kezelésében.

A bizottság e hó elseji ünnepélyes bevonulásával immár átadatott ez új vonal a forgalomnak és vasárnaptól kezdve ezen új irány által érintett nagy alföldi községek bekerültek a gőznek, kulturát, anyagi fejlődést szolgáló hatalmába.

Egy hatalmas érrel ismét több, mely az ország szívéhez köti Bácska dús vidékének jó részét, a melyben még az ősi erők hatalmasan liktet.

A vasut áldásos hatásáról manap már minden józanul gondolkozni tudó ember meg van győződve, mert ez kézzel fogható közismert tény. A jelen vonal 14 községet ölel föl, tehát 14 helyre viszi be a modern haladás eszközeit, hatásait.

Különösen sokat remélhetünk e vonaltól a kereskedelem és ipar fejlesztése mellett a nemzeti kultúra terén. Mert oly vidék vonatott be a hálózatba, a mely nemzetiségektől lakott és dacára nyers terményekben való dúslakodásának, nem bírt kellő lépésben haladni hazáinknak sokkal kedvezőtlenebb viszonyok közt levő részeivel, sem a magyarosodást, a művelődést tekintve.

A forgalom hiánya, a közlekedés nehézsége nyomottá tette az ingatlan birtokok árát, nehézkessé a kintű nyers termények értékesítését. Így azután dacára a bőségnek, a Kánaánnak e része sem vagyoniilag, sem szellemileg nem fejlődött. Sőt a magyar nemzeti kultúra oly idegen-szerű, rideg talajra talált itt, mint talán sehol hazánk legelszigeteltebb részeiben sem.

A gőz ereje minden, eddig volt akadályon rést fog ütni és a volt csajkás — kerület egy rövid óvtized alatt a rohamos haladás képét fogja felöltöteni. A dús szántóföldek értéke emelkedni fog, a nyers terményeket a termelőik jobb árakon fogják eladni és a hazafias gondolkozás, magyaros érzés, mind melyebb nyomokat fog a polgárság szívében nyerni . . . . .

De térjünk az ó-becsei viszonyokra — végre is Ó-Becsenek vagyok levelezője — és lássuk mit remélhet Ó-Becse ez új vasuti összeköttetéstől.

Első helyen említjük azt az előnyt, hogy a kir. törvényszékhez ügyes-bajos emberek kényelmesen és olcsón utazhatnak be Ujvidékre.

Ennél azonban sokkal nagyobb és messze kiható előnyt nyer kereskedelmünk és iparunk az által, hogy a csajkás kerület felső része, egész Zsabyáig, Ó-Becsehöz lesz illyve. E községek lakói a fejlettebb kereskedelmet és ipart feltételező elzikküket Ó-Becsen fogják beszerezni. Nagyon természetes, hogy azután derék kereskedőinkkel figye, hogy szolid versenyképességgel ide vonzzák a vidéket; — úgy nem kell tartani azok jóslatától, akik azt hiszik és hirdetik, hogy a kereskedelem Ó-Becse rovására is Ujvidék felé fog terelteni.

Ez nagyon szomorú önitélet volna kereskedőinkre, mert nem tudjuk felfogni, miért ne léphetnének a mi kereskedőink versenyre az ujvidékiekkel! És ha ezt megteszik, akkor a kedvezőbb összeköttetés, az olcsóbb vitéldijak bizonyára a csajkás kerület jó felét hozzánk fogja utalni.

Az átutazó idegen forgalmat nem is említve, az új vonal iskoláink, főleg a polgári fiu- és leányiskolák részére is új eret nyit a növendékek szaporodására, a mi úgy az iskolák anyagi érdekét, mint a magyar hazafias nevelés terjedését fogja elősegíteni.

Ez új vasut, miután rendőrib eljárását teljesítő bizottságot mindenütt a községek nagy ünnepélyvel fogadták úgy, hogy e két napi bejárás valóságos diadal-út volt. Különösen szép fogadtatás volt Titen, Zsabyán és Ó-Becsen.

A bizottságban a miniszter dr. Barthas Andor min. titkár képviselte, míg a megyét Hauke Imre közp. főtisztviselő. r. l.

Közgazdaság.

A gyümölcsfélék értékesítése és csomagolása.

Gyakran felhangzik a panasz, hogy a gyümölcsfélék nem tudják a gazdák jól értékesíteni. Kutatva az okot,

rá fogunk jönni, hogy az illető gazda nem választotta meg jól az értékesítési időpontot és hogy az árú nem volt piaczképesen csomagolva. Ha a termelőik tanulmányoznák kissé a vevő közönség ízlését, a viszont elárulását nehézségeit és mindazon körülményeket, a melyek a fogyasztó közönség vásárló képességével összefüggnek, bizonyára már a gyümölcsös létesítésekor számoltak volna ezen figyelemre méltó dolgokkal.

Csozortosítva a megjegyzendőket, az fogjuk tapasztalni, hogy az értékesítés akkor lesz kedvező, ha 1. oly gyümölcsféléket termelünk, melyekkel a lehető legkorábban jelenhetünk meg a piacon, vagy viszont olyanokat, a melyek igen állandók, tehát sokáig eltarthatók; 2. ha egy fajta gyümölcsből nagy mennyiség áll rendelkezésünkre; 3. ha a gyümölcs szép kinézése mellett kellemes jó ízű; 4. ha gyümölcsünket arra a piacra visszük, a melyen hasonló gyümölcs nincs vagy csak kevés és végre 5. ha úgy csomagoljuk árúkat, hogy az kifogástalan állapotban érkezék meg a rendeltetési állomásra és már távolról csinos és czélszerű csomagolása által felkeltse a vásárlók figyelmét.

Az árú kedvező értékesítésére befolyó további körülmények még következők: a csomagoló eszköz olcsósága, a szállítási díj nagysága, a szállítás gyorsasága és végre a piac befogadó képessége, vagyis vajjon ugyanazon gyümölcsből sok szokott-e az illető helyre szállítatni és megtorlódik-e az árú ott, vagy pedig a kiviteli kereskedés által a felesleges árú elszállítható-e még idejekorán?

Egy sz. val nem elég termelni, hanem gyakorlati, kereskedelmi és forgalmi ismeretek szerzése által a termelvényt annak idején is jól értékesíteni kell tudni.

Mindenek között itt csak néhány sorban lettek ismeretve, de nem is kell a számító gazdának a hosszadalmas leírás, elég figyelmenek egyszerű felkeltése, mert a gyakorlati ember az újmutatás alapján össze tudja magának szedni a szükséges adatokat, melyeknek még az az előnyük is megvan, hogy a mindenkori gyakorlati viszonyokra vannak alkalmazva.

A csomagolásról már részletesebben kell megemlékeznünk, mivel ez nemcsak helyenkint más és más, hanem sok esetben a piaci szokástól eltérően csomagolt árú kedvező értékesítése lehetetlen.

Nagyon természetes, hogy a csomagolásnak a szállításhoz kell főleg alkalmazkodnia. Így másképpen csomagoljuk a postán küldendő kis csomagokat, másképpen a vasúton, hajón és kocsival, illetve tengelyen szállítandó gyümölcsöt. Másképpen csomagoljuk a lágy gyümölcsöt és másképpen a ellentállóbftömögárút. Mielőtt tehát az egyes gyümölcsfélék csomagolását írnam le, meg kell emlékeznem a csomagoló anyagokról is.

(Vége köv.)

irodalom.

— A legolcsóbb politikai napilap a „Reggeli Ujság”, mely naponként 8 oldal terjedelemben jelenik meg és ára (vidékre küldve): 1 hónapra 1 korona, 3 hónapra 3 korona. A „Reggeli Ujság” politikai értesülései a legjobb forrásból származnak, táviratai a legújabbak, napihírel a legfrissebbek. Kinűnő regényt és érdekes tárcákat közöl és egyéb rovatát is érdekesen vannak megszerkesztve. A „Reggeli Ujság” előfizetői ingyen kapják a „Magyar Nép” című képes hetilapot. A „Reggeli Ujság” főcélja az, hogy magyar család anyagi érdekeit és megélhetését mindenképen előmozdítsa. Hogy ezt a célját gyakorlati uton mozdítsa elő, egy nagyszabású fogyasztási cikkekkel szállító vállalatot alapított. Budapesten József-körút 19. szám alatt helyiségeiben óriási raktárakat rendezett be. Első kézből, nagyban vásárolja a fogyasztási cikkekkel és csakis elsőrendű primissima árut ad el olesóbban, mint bármely más fővárosi kereskedő. A „Reggeli Ujság” fogyasztási cikkekkel szállító vállalatnál megrendelhető: mindenféle fűszer, kávé, tea, csokoládé, rizs, gyertya, szappan, keményítő, cognac, rum likőrök hentesáruk, asztali és palaez bor, sőr palaezokban, liszt, tészta, szén, savanyuvíz, gépolaj, kocs kenő, zsákok, ponyvák és minden egyéb háztartási és gazdasági cikkek. Mindezerelő részletes árjegyzéket minden kedden küld a „Reggeli Ujság” előfizetőinek. Előfizetési pénzek a „Reggeli Ujság” kiadóhivatalába Budapest, József-körút 19. Megrendelések a „Reggeli Ujság” fogyasztási vállalatához Budapest, József-körút 19. éltzendők.

— *Befőttek könyve.* Zilahi Agnes kitűnő jó magyarosan megírt szakácskönyve mellett megírta befőttekről szóló könyvét is, s ezzel bizonyosan nagy örömet szerzet Zilahi Agnes a magyar háziasszonynak. Nagyon sok hasznos tanácsot ad a gyümölcsök, főzelékek, saláták épen való eltartásáról, a szilicil használatáról a befőtteknél, a különféle gőzbefőt gyümölcsökről az aszalt gyümölcsökről stb. Nemesak kezdő gazdaszonnyok, hanem a tapasztalt háziasszonyok is tanulhatnak számos praktikus dologtól. És a mit különösen ki kell emelnünk az, hogy tszta, j ő magyarsággal van megírva épp úgy, lmint a hogy igazán magyaros minden recezein iasannak a könyvnek. Melegen ajánljuk minden náziasszony és fit állány figyelmébe. Ara csinósan bekötve 60 kr., megrendelhető Singer és Wolfnernél, Andrassy-út 10., kapható minden könyvkereskedésben is.

A *walesi bárdok.* — Arany János balladája szabadon. — Edvárekiraly, angol király Léptet fakó lován: — Hadd látom; — ugymond, — mennyit ér A welszi tartomány! Van-e ott folyó és földje jó? Legelőin fü kövér? Használt-e a megöntözés: A pártos honfivér? S a nép, az istenadta nép, Ha oly boldog-e rajt', Mint akarom s mint a barom, Melyet igába hájt? — Pelség! valóban koronád Legszobb gyémántja Welsz; Földet, folyót, legelni jót, Hogy-völgyet benne lész. S a nép, az istenadta nép Oly boldog rajta. Sire: A „Pillangót” jaratja mind S egy sem akad, ki sir! A „Pillangó” előfizetési ára egész évre csak 4 frt, félévre 2 frt. Előfizetőni lehet a „Pillangó” kiadóhivatalánál Budapesten VI., Teréz-körút 35. — Mutatványt ingyen küld a kiadóhivatal mindenkinek, aki azt kívánja.

Gazdák figyelmébe.
LEJÖR BÉKINŐSÉGŰ

ÉPÍTÉSZEK
minden szélességben 2 frt 70 kr-ért kaphatók
kő- és építészgyárban Pécsen.

Posztószétküldés csakis magánosoknak.

Egy darab	3 10 m. hossz.	szu, elegen- dő egy ferfl- öltönyre ára esak	2,80 jó 3,10 jó 4,80 jó 6,— jó 7,50 finom 9,— finom 10,50 legfinomabb 12,40 angol 13,95 kangaru	valódi gyapju- ból.
-----------	----------------	---	---	---------------------------

Posztó gyári-raktár **Kiesel-Amhof Brünn.**

Minták portó és díjmentesen. Minthű szállítások.

Figyelmeztetés! Csakis közvetlen megrendelésennél lehet jutányosan venni; ime egy példa: Krausz Adolf posztókereskedő Bpsten szabóknak minden megrendelés után a mintakönyvéből a következő ajándékot adja:
10 frtnyi bevásárlásnál 50 kr-ért 1 nadrágot
20 „ „ 1 frt-ért egy öltözetet
60 „ „ egy finom öltözetet egész ingyen.

Ezenkívül a szabónak 3 frtos szövet-nél 2% engedménye van.
Ezen ajándékokat esakis a vevők fizetik meg, kik Krausz Adolf mintakönyvéből a szabónál vásárolnak.

Chocolat

SUCHARD

Cacao

Mindenhol kapható.

Félszázad óta
Arany érem kitűnőnek elismert Arany érem
Páris-London. Dr. SICSIUSZKY-felé Pécs-Temesv.

Arczkenőcs és mozdóvíz.

Ezen készítmények ajánl 0 levelét azoknak f-század óta mindenütt elterjedt világhírűk és bámulatos hatásuk képezek. Megbizható sikerrel használta'nak szapló és májfoló, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztálansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mozdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Jolissante-Crème
bőrflinonító és szépítő szer.
Kitűnő hatással bír a bőr flinonítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések eltűzésére ingyen adtnak. Egy drb ára 1 frt 55 kr.

Jolissante-Puder
fehér, róza és sárge színben.
Kiváló flinomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcza láthatatlanul tapadv., annak kellemes sznt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Jolissante-Fogpor
legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvadásuk és büződésük eltávolítása s megóvására, mely által egyuttal a foghusra is a legjót-konyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Jolissante szappan
már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toil let-szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss üde kinézését. Kivánat ra mintadarabok ingyen adtnak. Egy drb ára 40 kr.

Haj-restorer
biztos szer a megöszült haj eredeti természetese szí nének visszaállítására. 1 üveg ára 1 frt.
Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán.

KLUTHIA
A BÖR ÁPOLÁSÁRA
RIZSPOR

Az arczbor szépítése és flinonitása.
Legégszesebb loillette-, bál- és szalon-puder fehér, róza-szín vagy sárge.
Vegyileg megvagyárolva és ajántra dr. Pohl J. J. és kir. tárt által Bécsben.
Elismert levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

Tauszig Gottlieb
Bécs J., Wolkele 3. sz.
os. és kir. udvari loillette-szappan és flitszeryár.
Kapható: a legfőbb flitszeryár-drogu-és gyógyszerárakban
Zomborban: Engel Mór, Weidner S. és Zs.
és Talsch Gáspár keresk. cézénél

MILLASEVITSÉK házai és Ráncsovai földjeik és szállása szabad kézből eladó.
Fővilágosítás kapható **Dr. Czvetkovits Péter** ügyvéd urnál **Zomborban** vagy özv. **Millasevits János** nénál **Baján.**

elölés szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.
Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

Miléniumi nagy éremmel is kitűneve.

Alapítási év 1824

Ifj. Husvéth István

műfestője és kémiai tisztító intézete,
ZOMBOR.

Kémiai tisztítás és festés. **uri, női és gyermek-öltözetek, selyem- és gyapjú szövetek függönyök, szőnyegek, terítők** s egyéb szobadíszítési és ruházati tárgyak részére.

Kedvező festési és tisztítási árak.

A borszéki borvíz a savanyuvizek királya.

Borszék.

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmeryében a feyvesek hazájában.

Püördőidény tartama jun. 15-ől szept. 15-ig.

Utazás: Sász-Régenig vasuton, onnan a fürdő-igazgatóság által szubvencionált gyorskocsin. E gyorskocsikra előjegyzést tetheti Miklós Görög vállalkozóknál Sász-Régen. Déli utirány: Brassó, Csikszereda vasuton, onnan kocsin.

A borszék. borvíz a savanyuvizek királya. megren delhető az Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt. Zomborban: Heindlhofer Robert, Engel és Goldstein és Hay Ignác utaknál.

Fürdőre, borvízüzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal ájegyekkel szolgál a fürdő üzlet igazgatósága Borszék.

Posta, távirda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

A világ minden táján első kitüntetést nyert.

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása 100 kötetben teljesen elkészült

Jókai Mór összes műveinek Nemzeti kiadása

100 kötet
diszkötésben,
2000 iven, finom papíron
nyolczadrét alakban.
250 forint.

Megrendelhető
a legelőnyösebb
részleffizetések
mellétt.

Az irodalom minden barátja, a nagy költő géniusának minden tisztelője siessen megszerezni a nemzeti kincset, hogy az minden magyar ház könyvespolozát ékesen díszítse, ereklje gyanánt szálljon nemzedékről nemzedékre.

A megszerzési módokat páratlanul előnyösek és lehetővé teszik, hogy mindenki minden anyagi megerőltetés nélkül egy örökbecsű könyvtár birtokába juthasson,

A ki havonként 2 frtot azaz naponként alig 7 krt szán a fekköltőre, az megszerezheti magának ezt a könyvtárt, mely páratlan az egész világirodalomban.

A ki tehát még nincs birtokában ennek az irodalmi ereklyének, az töltse ki a mellékelt megrendelőlapot, vágja ki és egy levelezőlapra ragasztva küldje be hozzánk.

RÉVAI TESTVÉREK
Irodalmi Intézet Részvénytársaság
Budapest, Üllői-ut 13.

Irodalombarátok a kik előfizetőket gyűjtani készek, nagy jutalomban részesülnek fáradságukért

Révai Testvérek Int. Int. Részvénytársaság könyvtárhelyettesítői, Budapest. VIII., Üllői-ut 13. csemel megrendelem.
JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEINEK NEMZETI KIADÁSÁT
100 kötetben 2000 iven, vaszon diszkötésben 250 ft-ért.

2	frtos havi részleffizetés mellett számlátlak az alól	10	kélt	} Fizetendő Budapestben.
3	.....	15	.....	
4	.....	20	.....	
5	.....	25	.....	
6	.....	30	.....	
7	.....	35	.....	
8	.....	40	.....	
9	.....	45	.....	
10	.....	50	.....	
11	.....	55	.....	

Minden 10 részlet lefizetése után egy további sorozat alá írtatik. A részleffizetéseket de nem tartása esetén szvszekélyek a részlet az esztendő 6-8-10-12 postaiinghás után, a postaközlények behajtása mellett, behajlati. A postai megfizés be nem váltása esetén a részleffizetési közzömben megjelölök és a teljes mű vételeire csodaképe válik.

Kelt ..... Alákás és pontos czím.